

основната дейност на предприятието, са отнесени към отраслите на народното стопанство в съответствие с характера на тяхната дейност.

Специалистите (табл. 11, раздел I/ са разпределени по отрасли в зависимост от това на какъв баланс са обособени предприятията. Това означава, че предприятието с всичките си дейности е отнесено към отрасъла, към който се отнася основната му дейност.

За специалисти се считат лицата, които имат диплом /свидетелство или удостоверение/ за завършено висше, полувисше или средно специално образование и приравнените към тях с правителствена документи.

Разпределението на специалистите по специалности е извършено въз основа на специалността по диплом, а не въз основа на длъжността, която заемат или работата, която изпълняват.

Групата "Инженерно-технически" обхваща всички инженери и техници включително и тези по земеустройството, механизация на селското и горското стопанство, агрономелорации и агрохидромелиорации и горско стопанство.

Групата "Икономически" обхваща и вристите.

ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЩЕСТВЕН ПРОДУКТ И НАЦИОНАЛЕН ДОХОД

Обществен продукт и национален доход се създават в сферата на материалното производство. Общественият продукт е равен на сумата от общата продукция на отраслите на материалното производство, а националният доход - на сумата от тяхната чиста продукция. Общата продукция представлява стойността на продукцията, произведена в един или друг отрасъл на материалното производство, а чистата продукция представлява новосъздадената стойност от труда, вложен в един или друг отрасъл на материалното производство.

Произведеният национален доход е изчислен по метода на производството и по метода на разпределението. По метода на производството националният доход е установен като разлика между обществения продукт и направените материални разходи при неговото производство /суровини и основни материали, горива, енергия, годишното изхвърляне на производствените основни фондове и др./. По метода на разпределението националният доход е получен като сума от първичните доходи на населението, заето в сферата на материалното производство и първичните доходи на предприятията от тази сфера.

Първичните доходи на населението обхващат онази част от произведения национален доход, която постъпва в заетите в сферата на материалното производство лица в порядък на първично разпределение /работна заплата, трудово възнаграждение от ТКЗС и други парични и натурални възнаграждения/, както и чистата продукция, създадена в помощните и частните стопанства на населението.

Първичните доходи на предприятията представляват тази част от националният доход, която остава след образуване на първичните доходи на населението. В състава на първичните доходи на предприятията влизат печалбата за реализираната продукция^{1/}, нето данъкът върху оборота^{2/} за реализираната продукция, осигурителните вноски и други. В "Други" се включва данъкът върху общия доход на ТКЗС, други данъци и такси, отчисления за различните фондове на ТКЗС, вноските във фонд "Пенсиониране" от промишлените предприятия, чистият доход от външна търговия, глоби и лихви, застраховки и други нематериални разходи.

Оценката на обществения продукт и националният доход е извършена по цени на съответната година и по съпоставими цени. До 1963 година включително стоковата част от селскостопанската продукция е оценявана по фактически цени на реализацията, а нестоковата - по средно претеглени цени на стоковата продукция. От 1964 година цялата нестокова селскостопанска продукция се оценява по държавни изкупни цени.

Необходимо е да се имат пред вид особеностите на ценообразуването в нашата страна във връзка с реализацията на данъка върху оборота. Данъкът върху оборота като част от стойността на обществения продукт и националният доход се създава във всички отрасли на материалното производство, но се включва в цените на ограничен брой продукти, предимно предмети за потребление произведени в промишлеността. По тази причина отрасловата структура на обществения продукт и националният доход не отразява действителния принос на отраслите на материалното производство в създаването на обществения продукт и националният доход, а показва мястото, където общественият продукт и националният доход са намерили реализация. Бележката важи и за пропорцията върху натрупването и потреблението.

За да се проследят темповете на нарастване на физическия обем на обществения продукт и националният доход, както и на фонд "Натрупване" и фонд "Потребление" от раздела за "Използуване на националният доход", са съставени таблици с индексни редове. До 1962 година индексите са изчислени от абсолютни данни по цени 1957 година, а след 1962 година - по цени 1.1.1962 година и са свързани верижно с изчислените индекси по цени 1957 година.

Средногодишните темпове са изчислени от абсолютни данни по съпоставими цени, като е използвана формулата за геометричната средна.

Структурните показатели в случаите, когато са изчислени от абсолютни данни по съпоставими цени са за периода до 1962 година по цени 1957 година, а след 1962 година по цени 1.1.1962 година, като за 1962 година в числител структурата е изчислена от абсолютни данни по цени 1957 година, а в знаменател - по цени 1.1.1962 година.

Абсолютните величини за обществения продукт, националният доход и фонд потребление, както и за производните от тях показатели /на лице от населението, структури, разлагане на прираста по фактори и др./ за 1970 година се различават по обхват от абсолютните данни за същите показатели на предходните години, поради разширяване на дейностите отнесени в материалното производство.

Верижните индекси /1970 година към 1969 година/ са изчислени от съпоставими данни, като 1969 година е приведена в съпоставимост с 1970 година. Всички индекси за 1970 година изчислени при съответните години приети за база, са получени чрез верижно обвързване с индекса на 1970 година към 1969 година.

1/ Намалена с базисните премии, премията за регулиране на рентабилността, премията към фабрично-заводските цени, фонд на работна заплата и осигурителни вноски, изплатени от печалбата.

2/ Получен като от бруто данък върху оборота са извадени дотациите, отпуснати чрез държавния бюджет на предприятията, които не са дали отражение върху финансовия резултат на същите.